

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 14Csp/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7623200716
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Hiščáková
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2024:7623200716.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves v spore žalobcov: 1./ A. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom C. D. E. F. XXX, 2./ G. H., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. E. F. XX a 3./ I. B., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom C. D. E. XXX, všetci právne zastúpení advokátkou Mgr. Stanislavou Tichou so sídlom Zákvašov 1519/55, Považská Bystrica, IČO: 46484914 proti žalovanej PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava - Staré Mesto, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, v konaní o zaplatenie 2.565,89 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 787,16 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 8.6.2018 do zaplatenia, žalobcovi v 2. rade sumu 787,16 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 8.6.2018 do zaplatenia a žalovanej v 3.rade sumu 787,16 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 8.6.2018 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti úrokov z omeškania žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcom priznáva proti žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu trov konania, o výške ktorej bude po právoplatnosti rozsudku rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Pôvodná žalobkyňa J. H., nar. XX.X.XXXX (ďalej aj iba ako „žalobkyňa“) sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 31.5.2018 domáhala, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť jej sumu 2.565,89 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 25.8.2016 do zaplatenia a nahradiť trovy konania. Povinnosti zaplatiť žalovanú sumu sa žalobkyňa domáhala titulom bezdôvodného obohatenia, majúč za to, že ňou uzatvorená Zmluva o revolvingovom úvere č. 8300044008 zo 7. marca 2012 (ďalej aj iba ako „zmluva o revolvingovom úvere“) je bezúročná a bez poplatkov, z ktorého dôvodu žalovanej navyše zaplatila sumu 2.565,89 Eur s príslušenstvom.

2. Žalovaná nesúhlasila s bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru, navrhla žalobu zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania. Vzniesla tiež námietku premlčania uplatneného nároku, minimálne pokiaľ ide o úhrady realizované pred 31.5.2015, t.j. v období 3 rokov spätne od momentu podania žaloby.

3. Vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania žalobkyňa uviedla, že ju považuje za nedôvodnú, nakoľko právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa nepremĺčalo ani v objektívnej a ani v subjektívnej premlčacej lehote. Objektívna premlčacia doba v danom prípade je desaťročná, pretože bezdôvodné obohatenie je potrebné považovať za úmyselné. Ak žalovaná opakovane používa nekalú obchodnú praktiku, napr. v súvislosti s poplatkom za Dohodu o poskytnutí služby, ktorá reálne

znižuje výšku poskytnutého úveru a hodnotu tohto poplatku nezapočítava do RPMN, tak opakovane poskytuje spotrebiteľom úver, pri ktorých dojednané úroky neprípustne presahujú (v rozpore s dobrými mravmi) mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia úverových zmlúv, to všetko aj napriek množstvu súdnych rozhodnutí (ale aj rozhodnutí Komisie pre posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách pri MS SR), ktoré konštatovali úžernícku výšku úrokov požadovaných, neprijateľnosť zmluvných podmienok a tým aj bezúročnosť a bezodplatnosť poskytnutých úverov, o ktorých žalovaná musela vedieť nakoľko bola účastníkom súdnych konaní a dlhodobo ignorovala zákonnú povinnosť zdržať sa používania neprijateľných zmluvných podmienok. Konanie žalovanej je tak nutné považovať za vedomé a úmyselné konanie smerujúce k získaniu bezdôvodného obohatenia na úkor spotrebiteľov. Z hľadiska plynutia subjektívnej premlčacej doby v trvaní 2 rokov je rozhodujúce to, kedy sa oprávnený o tejto okolnosti skutočne dozvedel, teda subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení dozvedela až po konzultácii s právnou zástupkyňou dňa 3.5.2017.

4. Vo vzťahu k námietke premlčania žalovaná doplnila, že úmysel, či už priamy alebo nepriamy musí smerovať k bezdôvodnému obohateniu a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nestačilo by teda, kedy povinný získal bezdôvodné obohatenie neúmyselne a potom by si ho úmyselne ponechal (Vojčík, P. : Občiansky zákonník - komentár. IURA Edition. 2009). Pokiaľ by mala byť v posudzovanom prípade aplikovaná desaťročná premlčacia doba, bolo by preto nutné preukázať existenciu vedomosti žalovaného o tom, že existuje skutočnosť, od ktorej odvodzuje vznik a existenciu bezdôvodného obohatenia. Existencia úmyslu získať bezdôvodného obohatenia nie je daná s eventualitou, že by bezdôvodné obohatenie mohlo vzniknúť. Žalobkyňa nepreukázala jedinou skutočnosť o vedomosti žalovanej o tom, že by mala získať bezdôvodné obohatenie. Ohľadne subjektívnej premlčacej doby žalovaná uviedla, že táto doba je viazaná na to, že „poškodený“ subjekt má k dispozícii skutkové okolnosti, z ktorých odvodzuje svoje údajné nároky na vydanie bezdôvodného obohatenia. Toto ustanovenie nemožno zamieňať s okamihom, kedy sa spotrebiteľ dozvedel o údajnom nároku od svojho právneho zástupcu.

5. Súd v predmetnej veci rozhodol dňa 20.6.2019 rozsudkom č.k. 5Csp/83/2018, ktorým zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni sumu 204,40 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 8.6.2018 do zaplata, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Svoje rozhodnutie súd odôvodnil tým, že mal za preukázané uzatvorenie zmluvy o revolvingovom úvere medzi žalobkyňou a žalovanou, na základe ktorej bol žalobkyni schválený a poskytnutý úver. Uvedený vzťah súd vyhodnotil ako platný záväzkový vzťah zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, avšak s uplatnením domnienky bezúročnosti a bezpoplatkovosti podľa § 11 ods. 1 písm. a) a b) zák. č. 129/2010 Z.z.. V dôsledku uvedeného dospel k záveru, že žalovaná sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila tak, ako to tvrdila, lebo v ich vzájomnom spotrebiteľskom právnom vzťahu prijala od nej, nad rámec poskytnutého úveru peňažné plnenie, ktoré jej vzhľadom na absenciu obligatórnych údajov v zmluve nepatrilo. Zaoberajúc sa námietkou premlčania považoval pre začiatok plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty rozhodný deň, kedy sa oprávnená dozvedela o tom, že došlo na jej úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia, a kto ho získal. Súd ustálil, že žalobkyňa získala túto vedomosť dňom, kedy zaplatila splátku, ktorou reálne splatila požičané finančné prostriedky, podľa zmluvy, a zaplatila finančné prostriedky navyše, teda okamihom prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty tak považoval od splátky splatnej 26. júna 2013, ktorú žalobkyňa uhradila dňa 19. júna 2013. Uhradením tejto splátky žalobkyňa zaplatila aj sumu nad rámec jej v skutočnosti poskytnutej istiny (t.j. nad rámec sumy 1.132,51 Eur). Žaloba bola na súde podaná dňa 31. mája 2018, a keďže nárok žalobkyne sa premlčuje v dvojročnej subjektívnej premlčacej lehote, teda všetky splátky splatné pred 31. mája 2016 považoval za premlčané. Po uvedenom dátume žalobkyňa uhradila žalovanej celkovo sumu 204,40 Eur, a preto súd priznal žalobkyni len uvedenú sumu s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti žalobu z dôvodu premlčania zamietol.

6. Predmetný rozsudok prvostupňového súdu vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania (výroky II. a III.) napadla odvolaním žalobkyňa z dôvodu, že nepovažovala rozhodnutie súdu o premlčaní jej nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za správne. Zotrvala na to, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedela po konzultácii so svojou právnou zástupkyňou dňa 3.5.2017, kde jej ako laikovi boli objasnené právne a skutkové okolnosti prípadu, vrátane premlčania. Subjektívna premlčacia doba tak plynula od 3.5.2017 do 3.5.2019, a teda predmetnú

žalobu podala včas. Uviedla tiež, že v danom prípade je namieste aplikácia 10 ročnej objektívnej premlčacej doby nakoľko konanie žalovanej, ktorá vedela, že ňou uzatvárané zmluvy vykazujú nedostatky, pre ktoré je treba ich považovať za bezúročné a bezpoplatkové nemožno vyhodnotiť inak ako úmyselné, zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech.

7. O odvolaní žalobkyne rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom sp. zn. 11Co/330/2019 z 29. 4. 2020 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil a stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Žalobkyňa nesúhlasila s právnym záverom súdov nižších inštancií, že v danom prípade došlo k premlčaniu jej nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a to v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe a tiež vyslovila presvedčenie, že v prejednávanej veci bolo potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu lehotu vyplývajúcu z § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka. O dovolaní žalobkyne rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4Cdo/238/2020 zo dňa 27.10.2022, ktorým zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/330/2019 z 29. 4. 2020 a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd v okolnostiach posudzovanej veci poukázal na závery vyslovené v judikovanom uznesení sp. zn. 5Cdo/29/2021 zo dňa 22.6.2022 publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 2/2022 pod č. 14 ako R 14/2022 v znení právnej vety: „Pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, ktoré je bezúročné a bez poplatkov, je podstatná skutočná vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve.“ Podľa tohto rozhodnutia „je potrebné vychádzať z momentu, kedy si žalobkyňa sama musela byť vedomá, že bez existujúceho (platného) právneho dôvodu previedla na účet žalovaného určitú čiastku resp. čiastky. Týmto momentom je aj podľa dovolacieho súdu porada, ktorú absolvovala žalobkyňa ako priemerná spotrebiteľka fyzická osoba s jej právnou zástupkyňou, kedy sa dozvedela o rozpore niektorých jednotlivých konkrétnych dojednaní zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere so zákonnou úpravou (túto vedomosť je potrebné odlišovať od znalosti právnej kvalifikácie plnenia poskytnutého žalobkyňou nad rámec základnej sumy úveru ako bezdôvodného obohatenia.“ Dovolací súd uviedol, že uvedené závery sú plne súladné s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vydaného dňa 22.4.2021 vo veci LH proti Profi Credit Slovakia s.r.o. (C-485/19). Napokon konštatoval, že so závermi vyslovenými v rozhodnutí R 14/2022 sa v celom rozsahu stotožňuje. Uviedol, že pokiaľ odvolací súd pri posudzovaní veci vyšiel z právneho názoru, že „v prípade posúdenia úverových zmlúv ako bezúročných a bezpoplatkových začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby časovo splyva s okamihom úhrady tej ktorej sumy, ktorú nad rámec skutočne poskytnutých peňazí dlžník veriteľovi zaplatil“ ide o nesprávne právne posúdenie veci. Záverom upriamil dovolací súd pozornosť aj na uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/268/2021 z 28.2.2022, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 2/2022 pod č. 15 v znení právnej vety: „Analogická aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 zo dňa 22. apríla 2021 v právnom poriadku Slovenskej republiky.“

9. Odvolací súd po vrátení veci dovolacím súdom opätovne prejednal odvolanie žalobkyne, o ktorom rozhodol uznesením sp. zn. 2CoCsp/84/2022 zo dňa 15.12.2022 tak, že rozsudok tunajšieho súdu č. k. 5Csp/83/2018-78 z 20.6.2019 v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd svoje uznesenie odôvodnil tým, že prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil z dôvodov podrobne rozobraných v rozhodnutí dovolacieho súdu. Uviedol, že v ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie predovšetkým odstrániť nedostatky doterajšieho rozhodovania a zabezpečiť si pre svoje skutkové závery dostatočný skutkový podklad procesne predpokladaným spôsobom. V tomto postupe sa najmä náležite vysporiada s otázkou začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, berúc do úvahy, že žalobkyňa, hneď po vznesení námietky premlčania zo strany žalovaného, vo svojom vyjadrení (č.l. 63 a nasl. súdneho spisu) tvrdila, že o okolnostiach, rozhodujúcich pre uplatnenie jej práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa dozvedela až po konzultácii so svojou právnou zástupkyňou dňa 3.5.2017, kedy získala vedomosť o vadách zmluvy. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na to, že

v ten istý deň, t.j. 3.5.2017 žalobkyňa splnomocnila advokátku na zastupovanie vo všetkých veciach týkajúcich sa zmluvy o revolvingovom úvere č. 83 000 44 008, ktorú uzavrela s veriteľom - žalovaným v tomto spore. Podľa názoru odvolacieho súdu sa teda možno dôvodne domnievať, že v tento deň nadobudla skutočnú vedomosť, že došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného na jej úkor a v akom rozsahu. Z vykonaného dokazovania doposiaľ nevyplývalo, že by už v predtým mala vedomosti o týchto skutkových okolnostiach (bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru). Súdu prvej inštancie odvolací súd tiež uložil vysporiadať sa aj so závermi uznesenia NS SR sp. zn. 7Cdo/268/2021 z 28.2.2022, publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 2/2022 pod č. 15 na daný spor o aplikácii objektívnej desaťročnej premlčacej doby.

10. Prvostupňový súd po vrátení veci odvolacím súdom zistil, že medzičasom (v priebehu dovolacieho konania) došlo k úmrtiu pôvodnej žalobkyne. Z pripojeného dedičského spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9D/58/2021 bolo zistené, že konanie o dedičstve po poručiťke J. H., nar. XX.X.XXXX bolo uznesením sp. zn. 9D/58/2021, 10Dnot 112/2021 zo dňa 17.8.2021 zastavené a majetok nepatrnej hodnoty bol vydaný osobe, ktorá sa postarala o pohreb poručiťky (podľa ust. § 188 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku). Z odôvodnenia predmetného uznesenia vyplynulo, že poručiťka zomrela ako slobodná, bezdetná, jej rodičia boli v čase smrti poručiťky nebohí, zomrela bez zanechania závetu. Ako dedičia zo zákona v III. dedičskej skupine by prichádzali do úvahy súrodenci poručiťky A. B., nar. XXXX a G. H., nar. XXXX a neeter poručiťky I. B., nar. XXXX právom po nebohej sestre poručiťky K. B.. Nakoľko predmetom sporu je majetkové právo, ktoré smrťou nezaniká (so smrťou fyzickej osoby v majetkových veciach sa spája univerzálna sukcesia), rozhodol súd uznesením č.k. 14Csp/11/2023-204 zo dňa 17.5.2023 podľa ust. § 63 Zákona č. 160/2015 Z.Z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj iba ako „CSP“) o pokračovaní v konaní s dedičmi žalobkyne, ktorými vychádzajú z výsledku dedičského konania sú v záhlaví označení žalobcovia v 1., 2. a 3. rade (ďalej aj iba ako „žalobcovia“), pričom zákonný dedičský podiel každého z nich je rovnaký, a to 1/3 z celku. Žalobcovia tak v zmysle ustanovenia § 65 CSP prijali stav konania ku dňu zániku procesnej subjektivity ich právneho predchodcu a boli povinní akceptovať všetky procesné úkony právneho predchodcu, aj ich prípadnú absenciu. Žalobcovia splnomocnili na zastupovanie v konaní rovnakého právneho zástupcu ako ich predchodkyňa.

11. Rozsudku tunajšieho súdu č.k. 5Csp/83/2018 zo dňa 20.6.2019 vo výroku I., ktorým bola žalovanej uložená povinnosť plniť žalobkyni sumu 204,40 Eur s príslušenstvom nebol napadnutý odvolaním a nadobudol právoplatnosť dňom 6.8.2019. Predmetom konania po vrátení veci odvolacím súdom tak ostala zvyšná časť uplatneného nároku vo výške 2.361,49 Eur (rozdiel medzi uplatnenou sumou 2.565,89 Eur a v konaní už právoplatne priznanou sumou 204,40 Eur) s úrokom z omeškania uplatnenom vo výške 5 % ročne 25.8.2016.

12. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, na ktoré predvolal právnu zástupkyňu žalobcov a právnu zástupkyňu žalovanej, ktorí sa na pojednávanie nedostavili, o odročenie pojednávania nepožiadali. Súd preto podľa ust. § 180 CSP pojednával v neprítomnosti sporových strán.

13. Po vrátení veci odvolacím súdom strany zotrvali na svojich doterajších podaniach a vyjadreniach vo veci a nemali návrhy na doplnenie dokazovania. Súd preto pri rozhodovaní vychádzal z doposiaľ vo veci vykonaného dokazovania, a to s prihliadnutím na predmet konania predovšetkým zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300044008 zo 7. marca 2012 a karty klienta (pôvodnej žalobkyne) k uvedenej zmluve č. 8300044008.

14. Za nespornú skutočnosť, o ktorej už navyše bolo súdom právoplatne rozhodnuté (vzhľadom na právoplatnosť výroku I. rozsudku prvostupňového súdu zo dňa 20.6. júna 2019) súd považoval bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru poskytnutého žalovanou pôvodnej žalobkyni na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300044008 zo 7. marca 2012, ktorej bol takto reálne poskytnutý úver v sume 1.132,51 Eur.

15. Podľa karty klienta k zmluve č. 8300044008, pôvodná žalobkyňa uhradila žalovanému titulom úveru celkovú sumu 3.698,40 Eur. Úhrady boli realizované v období od 27.4.2012 kedy bola uskutočnená prvá úhrada vo výške 77,05 Eur až do 24.8.2016 kedy bola uskutočnená posledná úhrada vo výške 74,40 Eur. Uvedená skutočnosť nebola v konaní sporná.

16. Spornou v konaní ostala otázka, či uplatnený nárok v jeho časti, ktorá ostala predmetom konania je, alebo nie je premlčaný.

17. Podľa § 451 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj ako „Občiansky zákonník“), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

18. Podľa § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka, musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

19. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

20. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

21. Podľa § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

22. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania. Výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

24. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

25. Bezdôvodné obohatenie bolo v žalobe vyčíslené v súlade s dôkazom predloženým súdu – kartou klienta k zmluve č. 8300044008, podľa ktorej pôvodná žalobkyňa uhradila žalovanému titulom úveru v období od 27.4.2012 do 24.8.2016 celkovú sumu 3.698,40 Eur, teda nad rámec z úveru poskytnutých finančných prostriedkov v sume 1.132,51 Eur, prijala žalovaná od pôvodnej žalobkyne sumu 2.565,89 Eur.

26. V súvislosti s uplatneným nárokom súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020, v ktorom Ústavný súd konštatoval, že „Nemožno pochybovať o tom, že bezúročnosť úveru nastupujúca ako ex lege dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Ide o špecifický predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia. Jeho základ je daný porušením zákona už v priebehu kontraktnej fázy, pričom však toto porušenie nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej zmluvy ako takej.“. V danom prípade tak bezdôvodné obohatenie nastalo v dôsledku existencie osobitnej sankcie postihujúcej jednu zo zmluvných strán, upravenej priamo v zákone. Túto špecifickú situáciu je možné najviac pripodobniť k vadnosti písomne uzavretej zmluvy (inej ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere), z ktorej zmluvné strany v domnení, že sú ňou viazané, plnili, ale v dôsledku vadnosti zmluvy sa dostaví zákonný následok v podobe jej neplatnosti a už poskytnuté plnenie je bezdôvodným obohatením. Zákonná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru je akousi modifikáciou neplatnosti právneho úkonu vyvolanou (danou) špeciálnym charakterom aplikovaného hmotnoprávneho ustanovenia zákona

o spotrebiteľských úveroch (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v predmetnej veci - sp. zn. 4Cdo/238/2020 zo dňa 27.10.2022).

27. Žalovaná sa v konaní bránila námietkou premlčania práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, konkrétne namietala premlčanie všetkých úhrad vykonaných viac ako tri roky pred podaním žaloby na súd.

28. V reakcii na námietku premlčania žalobkyňa uviedla, že o okolnostiach, rozhodujúcich pre uplatnenie jej práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa dozvedela až po konzultácii so svojou právnou zástupkyňou dňa 3.5.2017, kedy získala vedomosť o vadách zmluvy. Mala tiež za to, že v danom prípade je potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu.

29. Pre premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia platí špeciálna úprava uvedená v ustanoveniach § 107 Občianskeho zákonníka. V prvom odseku tohto ustanovenia je upravená tzv. subjektívna premlčacia doba, a to dvojročná a v odseku druhom objektívna premlčacia doba, a to trojročná, resp. v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia desaťročná. Obidve tieto doby sú na sebe nezávislé a ich vzájomný vzťah je taký, že keď uplynie ktorákoľvek z nich, právo sa premlčí a ak je vznesená námietka premlčania, nemožno premlčané právo oprávnenému priznať.

30. Pokiaľ ide o dvojročnú subjektívnu premlčaciu dobu na vydanie bezdôvodného obohatenia, táto podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka začína plynúť od okamihu, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Súd v tejto súvislosti, vychádzajúc aj z názoru dovolacieho a tiež odvolacieho súdu, poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 2021, sp. zn. 5Cdo/29/2021, zverejnené ako judikát R 14/2022, ktorého právna veta znie: „Pre určenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, ktoré je bezúročné a bez poplatkov, je podstatná skutočná vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve.“ Ako vyplýva z odôvodnenia tohto rozhodnutia, najvyšší súd vychádzajúc z vyššie uvedeného napokon uzavrel, že podstatnou skutkovou okolnosťou, ktorú by sa mal spotrebiteľ dozvedieť, aby mu začala plynúť subjektívna premlčacia lehota, je vedomosť o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ďalej uviedol, že pri skúmaní momentu, kedy spotrebiteľ nadobudol vyžadovanú skutočnú (preukázanú) vedomosť o tejto podstatnej skutkovej okolnosti, je potrebné si uvedomiť, že ide o subjektívny okamih, v ktorom sa spotrebiteľ dozvie také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia uplatniť svoje práva v súdnom konaní žalobou o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď sa jeho právo stalo nárokom (actio nata). Rozhodujúce nie je, či možnosť dozvedieť sa tieto skutočnosti mal už skôr. Vychádzať treba z reálneho momentu, kedy sa spotrebiteľ dozvedel o tom, že veriteľ sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

31. Žalobkyňa ihneď po vznesení námietky premlčania zo strany žalovanej uviedla, že o okolnostiach rozhodujúcich pre uplatnenie jej práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa dozvedela až po konzultácii so svojou právnou zástupkyňou dňa 3.5.2017, kedy získala vedomosť o vadách zmluvy, pričom na tomto svojom tvrdení zotrvala aj v priebehu odvolacieho a tiež dovolacieho konania. V rovnaký deň, t.j. 3.5.2017 žalobkyňa splnomocnila advokátku na zastupovanie vo všetkých veciach týkajúcich sa zmluvy o revolvingovom úvere č. 83 000 44 008, ktorú uzavrela so žalovanou. Vzhľadom na uvedené sa možno dôvodne domnievať, že v tento deň bola žalobkyňa svojou právnou zástupkyňou riadne informovaná o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru, teda v tento deň nadobudla aj skutočnú vedomosť, že došlo k bezdôvodnému obohateniu žalovanej na jej úkor a v akom rozsahu. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by sa žalobkyňa o týchto skutkových okolnostiach dozvedela skôr a žalovaná takéto skutočnosti ani netvrdila.

32. Vzhľadom na tú skutočnosť, že žalobkyňa sa o možnosti podať žalobu dozvedela dňa 3.5.2017, pričom žaloba bola podaná 31.5.2018, súd konštatuje, že žaloba bola podaná pred uplynutím subjektívnej premlčacej doby.

33. V súvislosti s objektívnou premlčacou dobou súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.2.2022 sp. zn. 7Cdo 268/2021, zverejnené ako judikát R 15/2022, na ktoré rozhodnutie upriamil v predmetnej veci pozornosť dovolací a následne tiež odvolací súd. Právna veta predmetného rozhodnutia znie: „Analogická aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdného dvora Európskej únie C-485/19 zo dňa 22. apríla 2021 v právnom poriadku Slovenskej republiky.“ Najvyšší súd Slovenskej republiky v odôvodnení tohto

rozhodnutia okrem iného uviedol, že rozsudky Súdneho dvora EÚ majú prednosť pred vnútroštátnymi prameňmi práva a v rozsahu, v ktorom im vnútroštátne právo odporuje, má súd povinnosť zdržať sa aplikácie konfliktného vnútroštátneho práva. Vzhľadom na to, že podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ C-485/19 z 22. apríla 2021 zásada efektivity bráni vnútroštátnej úprave objektívnej trojročnej premlčacej lehoty, je nevyhnutné na spotrebiteľský typ nárokov, ktorý je harmonizovaný právom Európskej únie, subsidiárne uplatňovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia (a to bez skúmania zavinenia).

34. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, je potrebné v danej veci aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu, ktorá v zmysle § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka začína plynúť odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo. Keďže v danom prípade desať rokov neuplynulo ani len od uzavretia úverovej zmluvy (7.3.2012) do podania žaloby (31.5.2018), je zrejmé, že žaloba bola podaná aj v rámci objektívnej premlčacej doby.

35. Vzhľadom na to, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčané, súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcom z tohto titulu ešte sumu 2.361,49 Eur, a to každému zo žalobcov vo výške ich zákonného dedičského podielu, t.j. každému z nich v sume 787,16 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

36. Vo všeobecnosti možno povedať, že dlžník je v omeškaní vtedy, ak záväzok nespĺní v určenom čase, na určenom mieste a dohodnutým spôsobom. Omeškanie dlžníka trvá až do doby poskytnutia riadneho plnenia alebo do doby, keď záväzok zanikne iným spôsobom. Základnou podmienkou omeškania dlžníka je splatnosť dlhu. Nárok veriteľa je splatný, keď dlžník plnenie, na ktoré je povinný, musí splniť. Splatnosť sa pritom môže určiť určitým dátumom alebo lehotou. K splatnosti nedochádza, keď dlžník môže splniť bez toho, aby bol na to i povinný. Ak deň splatnosti dlhu nie je dohovorovaný alebo inak určený, môže splatnosť dlhu privodiť veriteľ sám tým, že požiada dlžníka, aby dlh splnil. (§ 563 OZ). Fekete, I : Občiansky zákonník. 3. Zväzok (Dedenie. Záväzkové právo-všeobecná časť). Veľký komentár, 2. Aktualizované a rozšírené vydanie. Bratislava : Eurokódex 2015, str. 416).

37. V danom spore došlo k uplatneniu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanej až podaním žaloby na tunajšom súde, ktorá bola žalovanej doručená 7.6.2018. Skoršia výzva na toto plnenie nebola preukázaná. Žalovaná sa tak dostala do omeškania s uvedeným peňažným plnením tvoriacim nárok z bezdôvodného obohatenia dňom 8.6.2018, t.j. dňom nasledujúcim po dni doručenia žaloby. Uplatnený úrok z omeškania preto súd priznal až počnúc od 8.6.2018 a v prevyšujúcej časti úroku z omeškania žalobu zamietol. Úrok z omeškania bol uplatnený vo výške nepresahujúcej jeho zákonnú výšku.

38. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Podľa § 257 Civilného sporového poriadku, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

40. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

41. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

42. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa zásady úspechu vyjadrenej v § 255 ods. 1 CSP a v spore úspešným žalobcom priznal voči neúspešnej žalovanej plnú náhradu trov konania. Súd nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by v zmysle ust. § 257 CSP výnimočne náhradu trov konania žalobcom nepriznal. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves, písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).